

■ POSITION PAPER

DATUM: 29 november 2018

ONDERWERP: Impact Wet arbeidsmarkt in balans op pensioenen

De Wet arbeidsmarkt in balans heeft onder meer een stevige impact op de opbouw en uitvoering van pensioen. Met dit position paper wil de Pensioenfederatie voorkomen dat een tweetal aandachtspunten over pensioen onderbelicht blijft.

1. Vervallen sectorindeling raakt pensioenen op termijn in de flank

Het wetsvoorstel voorziet onder andere in het vervangen van de huidige systematiek van sectorale premiedifferentiatie in de WW door premiedifferentiatie naar de aard van het contract. Met het oog hierop worden de sectorfondsen WW opgeheven. De sectorindeling is voor pensioenfondsen van essentieel belang. Het op termijn (mogelijk) vervallen van de huidige sectorindeling heeft grote gevolgen voor de uitvoering en handhaving van de verplichtstelling voor pensioenopbouw bij een bedrijfstakpensioenfonds. Het kan ertoe leiden dat ondernemingen en de daar werkzame werknemers niet of te laat worden “gevonden” door pensioenfondsen. Dit leidt tot ongewenste situaties en effecten.

De sectorindeling is een belangrijke indicatie om te toetsen of ondernemingen vallen onder de zogenoemde werkingssfeer van pensioenfondsen. (Overigens ook voor CAO's die veelal nagenoeg gelijklopende werkingssfeerbepalingen kennen als de pensioenfondsen in dezelfde bedrijfstak of sector). Werkgevers kunnen in de financiële problemen komen, bijvoorbeeld als aansluiting bij het pensioenfonds met terugwerkende kracht plaats vindt en achterstallige premies worden geïnd. Maar dat is zeker niet het enige probleem dat kan ontstaan.

De sectorindeling speelt een cruciale rol bij het beperken van de zogenoemde witte vlek: mensen die geen pensioen opbouwen. Met het vervallen van de sectorindeling neemt ook het risico ‘geen premie, wel

- recht' toe, wat financiële risico's met zich meebrengt voor alle belanghebbenden van pensioenfondsen (werkgevers, deelnemers én gepensioneerden). Pensioendeelnemers zijn in Nederland beschermd en hebben recht op pensioen óók als een werkgever die geacht wordt verplicht aangesloten te zijn bij een bedrijfstakpensioenfonds géén premies heeft afgedragen. Alle belanghebbenden hebben er daarom baat bij dat de verplichtstelling adequaat kan worden nageleefd.

De Pensioenfederatie heeft bij de internetconsultatie gewezen op het grote belang van de sectorindeling en het tijdig beschikbaar komen van alternatieven als die indeling op termijn vervalt. In de memorie van toelichting staat weliswaar dat de sectorindeling niet direct vervalt en dat gezocht moet worden naar alternatieven, maar de gevolgen voor de pensioensector worden niet expliciet benoemd.

Neem geen onomkeerbare stappen vóór verkenning van alternatieven voor sectorindeling

De Pensioenfederatie ziet graag dat de minister bevestigt dat hij de zorgen t.a.v. de handhaving en uitvoering van de verplichtstelling deelt. Naar de gevolgen van de afschaffing dient ook zorgvuldig onderzoek gedaan te worden. Het neveneffect van dit wetsvoorstel op de pensioensector mag niet onderschat worden. Alternatieven moeten werkbaar, betrouwbaar en kostenefficiënt zijn. Vanzelfsprekend is de Pensioenfederatie graag bereid om mee te denken bij verkenningen van eventuele alternatieven. Het is van belang om geen onomkeerbare stappen te ondernemen zolang die verkenningen niet zijn afgerond. De Pensioenfederatie roept de minister op om samen met de sector te voorkomen dat groepen werknemers geen pensioen opbouwen doordat de verplichtstelling niet kan worden gehandhaafd.

2. Pensioen voor payrollers welkom, maar brengt wezenlijke vragen met zich mee

Ondanks dat pensioenfondsen 90% van de werknemers bedienen, zijn er terechte zorgen over het groeiende aantal werkenden zonder arbeidsovereenkomst dat géén pensioen opbouwt. Het verbeteren van

- pensioen voor payrollmedewerkers middels dit wetsvoorstel is een goede stap vooruit om pensioen uiteindelijk voor *alle* werkenden fatsoenlijk te regelen. Het wetsvoorstel behelst echter een invulling van de definitie ‘adequaats’ bij pensioen voor payrollers. De Pensioenfederatie heeft principiële bezwaren tegen het voorstel om de overheid voor een specifieke groep werkenden te laten bepalen wat onder een adequaat pensioen moet worden verstaan.

Ook de Raad van State wijst hierop en stelt: ‘Daarnaast wijst de Afdeling erop dat, doordat het voorstel bepaalt dat payrollwerknemers in bepaalde gevallen recht hebben op een adequaat pensioen, het tot op heden geldende uitgangspunt in de Pensioenwet doorbroken wordt dat het maken van afspraken over deze arbeidsvoorwaarde in principe aan werkgevers en werknemers wordt gelaten. In het advies over het initiatiefwetsvoorstel is er reeds op gewezen dat de onderhandelingsvrijheid van payrollwerkgevers op deze manier wordt ingeperkt. De wijze waarop het voorstel thans de eis van een adequaat pensioen stelt, heeft tot gevolg dat voor een specifieke categorie werknemers in de private sector een pensioenplicht gaat gelden. Nederland kent tot op heden geen wettelijke aanvullende pensioenplicht: of en in welke mate wordt voorzien in een (aanvullende) pensioenregeling voor werknemers is, voorbehouden aan het overleg tussen werkgevers en werknemers.’

Het voorstel roept op dit punt enkele wezenlijke vragen op:

- Deelt het kabinet de visie dat het primair aan sociale partners is om te bepalen wat een adequate pensioenregeling is en niet aan de wetgever? Is de minister bereid sociale partners te betrekken bij de totstandkoming van die lagere regelgeving? Is die lagere regelgeving tijdig beschikbaar, zodat de Kamer die kan meewegen in haar beraadslaging over de wet?
- Zijn er eenduidige regels te stellen via lagere regelgeving (per algemene maatregel van bestuur) om te bepalen wat wordt verstaan onder een adequate pensioenregeling en zijn deze vervolgens ook uitvoerbaar en handhaafbaar?